

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Анализ и резултати от получените онлайн петиции

София
Април 2023 г.

Проект № BG05SFOP001-2.025-0015, с наименование „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци“ финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

www.eufunds.bg

Гражданското участие е гарантирано в Хартата на основните права на Европейския съюз (2012/С 326/02)², прогласена от Европейския парламент, Съвета и Комисията през 2012 г. и включена в Договора за Европейския съюз (ДЕС)³ чл. 42 „Право на достъп до документи“ предвижда всеки гражданин на ЕС, както и всяко физическо или юридическо лице, което пребивава в държава членка или има там седалище според устройствения му акт, да има право на достъп до документите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, независимо от вида на техния носител. Чл. 44 на Хартата урежда правото на петиция: *„Всеки гражданин на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище според устройствения му акт в държава членка, има право да отправя петиции до Европейския парламент.“*

Настоящият **анализ и резултати от проведените онлайн петиции през месец март и април 2023 г.** бяха разработени в рамките на Дейност 3 по проект "Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци", който е финансиран от Оперативна програма "Добро управление" и Европейския социален фонд. **Основна цел на дейността** беше да се даде възможност за **онлайн гласуване на принципа на петиция**, тъй като това дава възможност за **пряко участие на гражданите при осъществяването на държавната власт и местното самоуправление**. Предметът на петициите са някои от най-важните дефинирани в предходната дейност мерки и предложения свързани с политиката и законодателството, провеждани от държавата в областта на **разделното събиране на биоотпадъците и третирането на биоразградимите отпадъци**, в съответствие с новата политика на национално ниво в сектора.

За целите на тази дейност беше разработена форма за онлайн петиция, която включва следното работно съдържание: име на петицията, текст на петицията, форма за гласуване – за/против и профил на подписващ: име, контакти, поле за обяснение на подкрепата, форма за подпис. Разработените петиции са пет на брой: „Знанието е сила“, „Зелени детски градини“, „Земя за земя“, „Рециклиране на отпадъци“ и „Повторна употреба на текстил“. Бяха попълнени **160 броя петиции**, въпреки че бяха изпратени електронно на

Проект № BG05SFOP001-2.025-0015, с наименование „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци“ финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

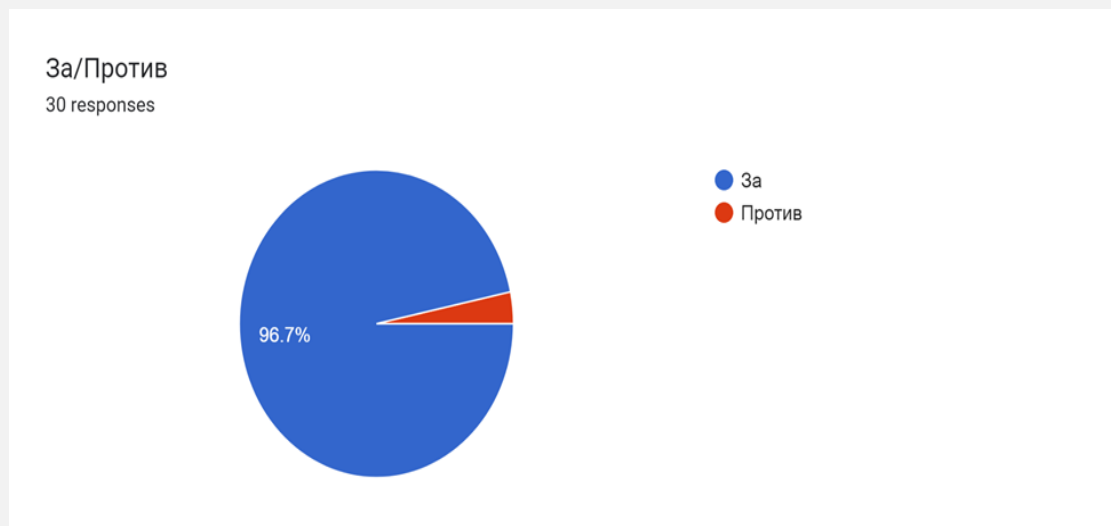
повече от 250 респондента, като 98 % подкрепиха предложените политики за нулеви отпадъци.

Петициите може да продължат да бъдат попълвани и след приключване на проекта, след което да бъдат анализирани, като инструментариум за обратна връзка и ангажираност на целевите групи по проекта, както и да бъдат допълвани с нови, след провеждане на консултации с гражданите. За да постигнат промяна, хората трябва да имат желание да участват. Много често инициативите са резултат от прякото въздействие на решението върху живота им. Постигането на промяна изисква настойчивост.

Резултатите от Петиции

1. „Знанието е сила“

Форма за гласуване

Петицията е насочена към повишаване знанието относно системата за събиране и управление на отпадъци в населените места, повишаване осведомеността на децата и изграждане на навици за намаляването на отпадъците, рециклирането им и повторната им

Проект № BG05SFOP001-2.025-0015, с наименование „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци“ финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

www.eufunds.bg

употреба с цел достигане на „нулеви отпадъци“. Общо **тридесет и един** респондента са подкрепили петицията и **един** не е.

Поле за обяснение на подкрепата

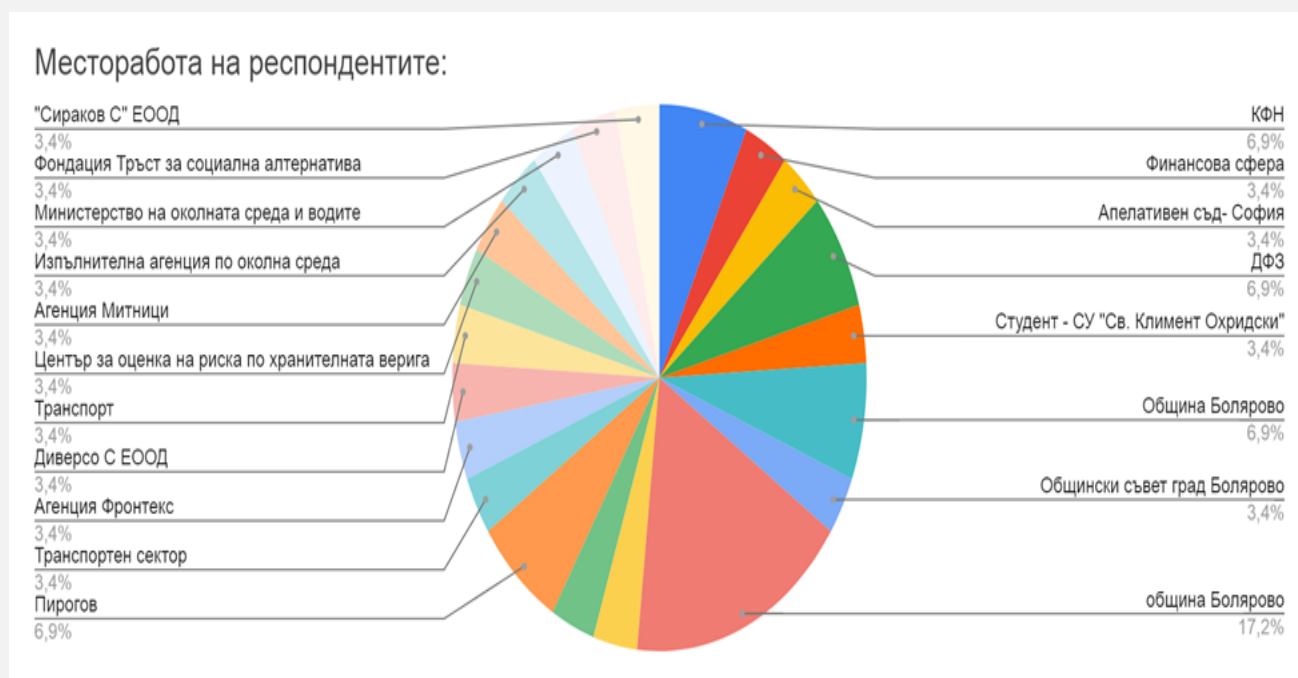
Голяма част от отговорите са свързани с подкрепата за провеждане на повече информационни кампании относно политиката за нулеви отпадъци, тъй като към момента голям процент от гражданите в България не осъзнават по какъв начин се замърсява природата, въздуха, водата и почвата от безразборното изхвърляне на отпадъци. Другата част от отговорите ясно показват значимостта от повишаване на знанията и уменията сред учениците за опазване на околната среда от негативното въздействие на отпадъците, които се изхвърлят ежедневно. Един от респондентите подкрепя инициативата по следният начин: „Заложената цел за събиране на отпадъци, ще доведе до висока ефективност при въвеждане на релевантна организационна система, като например събиране на отпадъци „от врата на врата“ би решила много проблеми на общественото ни“. Посоченият отговор е предложение

и за създаване на нова инициатива, а именно: събиране на отпадъци „от врата на врата“, което би насърчило повече граждани да събират разделно знаейки, че отпадъка няма да се застоява в жилището им.

Респондентът, който не подкрепя инициативата смята, че натовареността на учебната програма такава каквато я познаваме в момента, не се нуждае от допълнения и има много по-важни дисциплини като например: “Общо правно образование” или “Законова култура”.

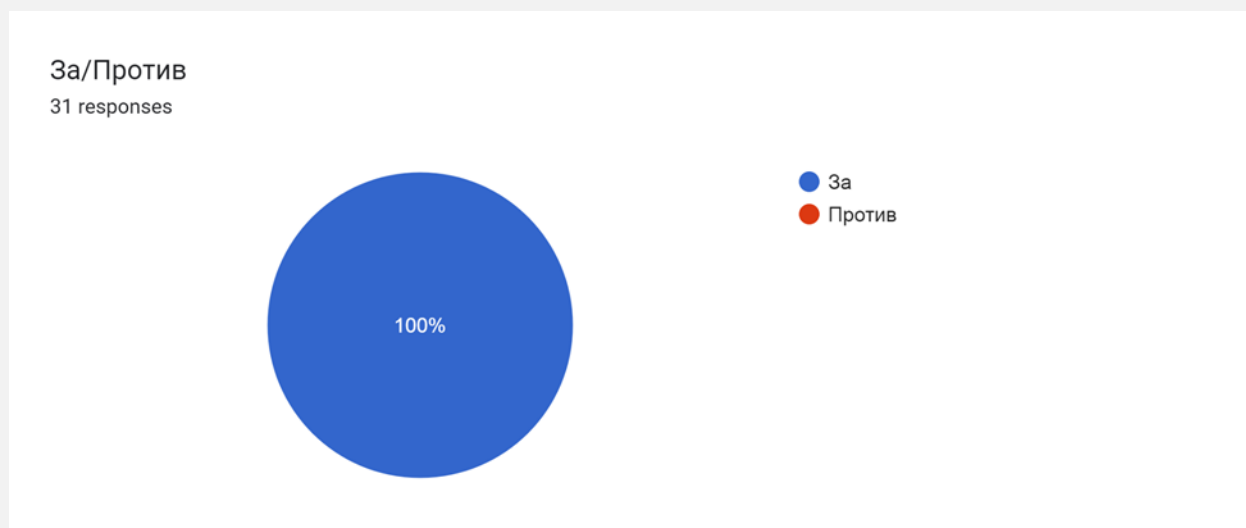
Месторабота

2. „Зелени детски градини“

Форма за гласуване

Петицията е насочена към въвеждането на следната политика във всички детски градини на територията на община Болярово: да бъдат заменени пластмасовите чаши за еднократна употреба с метална ин inoxова посуда и всяко дете да разполага със своя чаша с определена картинка с цел разпознаването ѝ. Според Наредба 3 за здравните изисквания към детските градини, такива чаши трябва да бъдат измивани веднъж дневно в края на работния ден, което не увеличава разходите за ток, вода и труд. Общо **тридесет и един** респондента подкрепят инициативата.

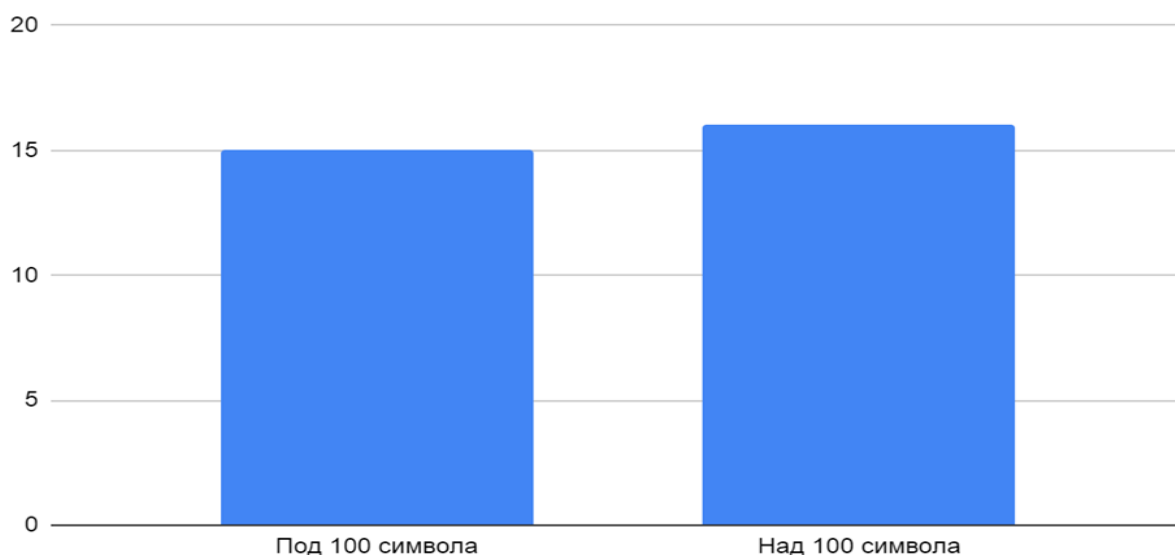
Поле за обяснение на подкрепата

Посочените отговори от респондентите затвърждават тезата, че ако бъде въведена горепосочената политика това би довело до намаляване на един от най-вредните отпадъци на планетата, а именно пластмасата, която според някои от респондентите е дори канцерогенна за човешкото здраве. Друга част от респондентите подкрепят инициативата с

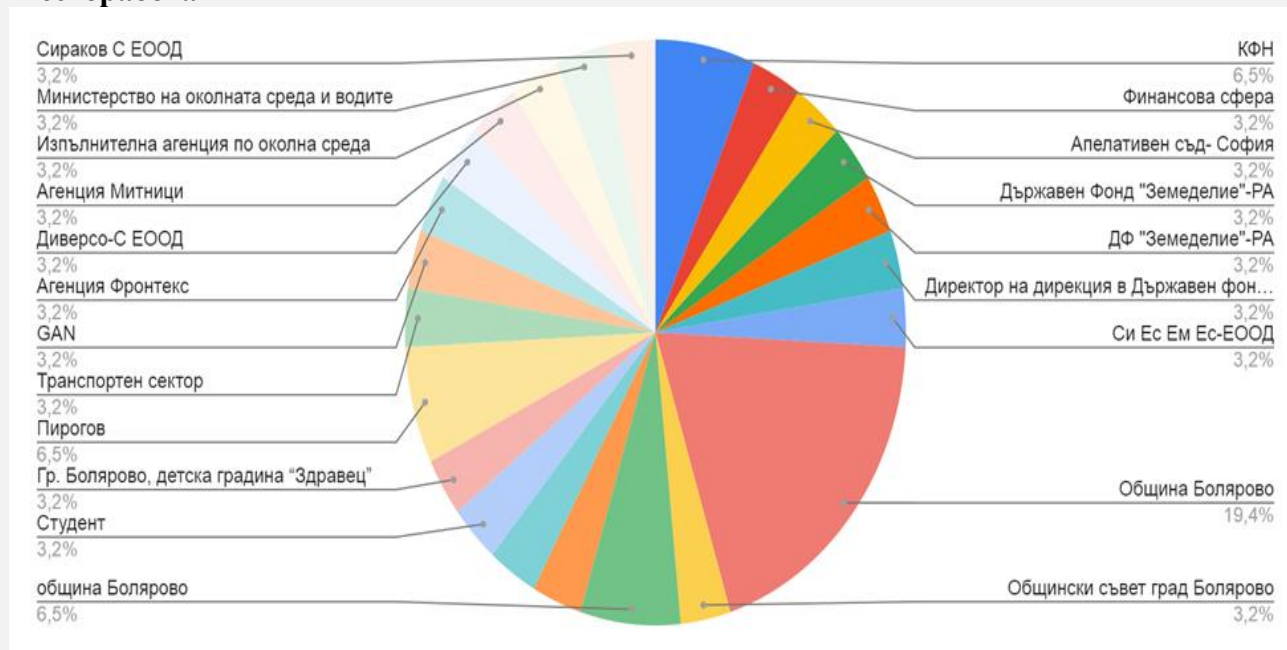

аргументацията, че има възпитателен характер за децата от най-ранна детска възраст. Няма респонденти, които да са гласували „против“ петицията.

Дължина на обосновка на подкрепата

Месторабота

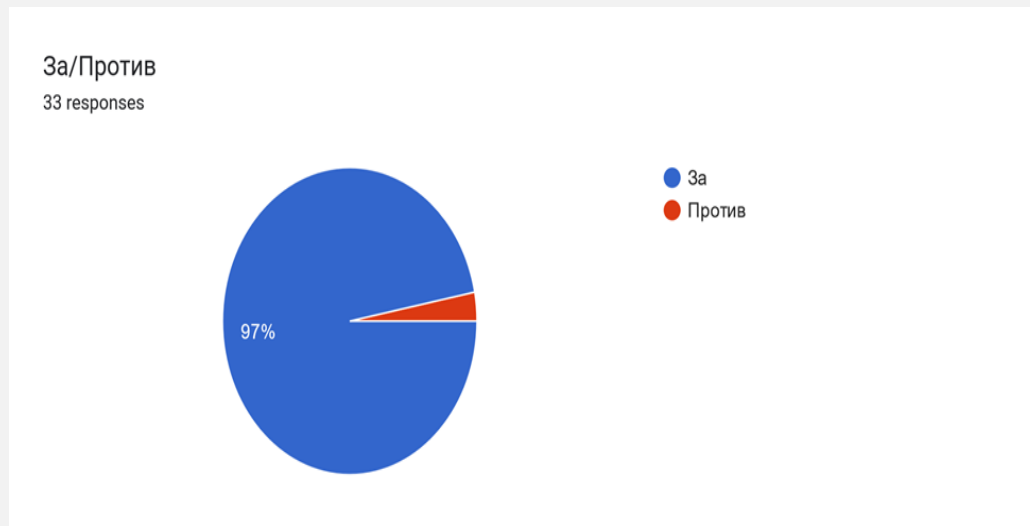

Проект № BG05SFOP001-2.025-0015, с наименование „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци“ финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

3. „Земя за земя“

Форма на гласуване

Петицията има за цел да насърчи домашното компостиране в къщите, многофамилните сгради и частните и обществени институции с цел намаляване на отпадъците на територията на общините, намаляване на въздействието върху околната среда и подобряване качеството на живот. Следва да се подпомогне да се изградят площадки за компостиране в жилищни зони, като за целта трябва да се предоставят контейнери за компостиране на всички къщи, които имат двор, като допълнително се предоставя възможност да се научи повече за компостирането чрез участие в учебни практики. Населението на участващите общини трябва да бъде насърчено да се включи в инициативата чрез популяризиране на курсовете по компостиране. При желание за участие всеки гражданин задължително да преминава курс по компостиране и след него, ако има къде да постави контейнер за компостиране, на него или на нея да се предлага възможността да участва в проекта „Земя за земя“ и да получи компостера, напълно безплатно, като получава дистанционна или подкрепа на място при възникнали проблеми. **Общо тридесет и два респондента подкрепят инициативата и един респондент е гласувал „против“.**

Поле за обяснение на подкрепата

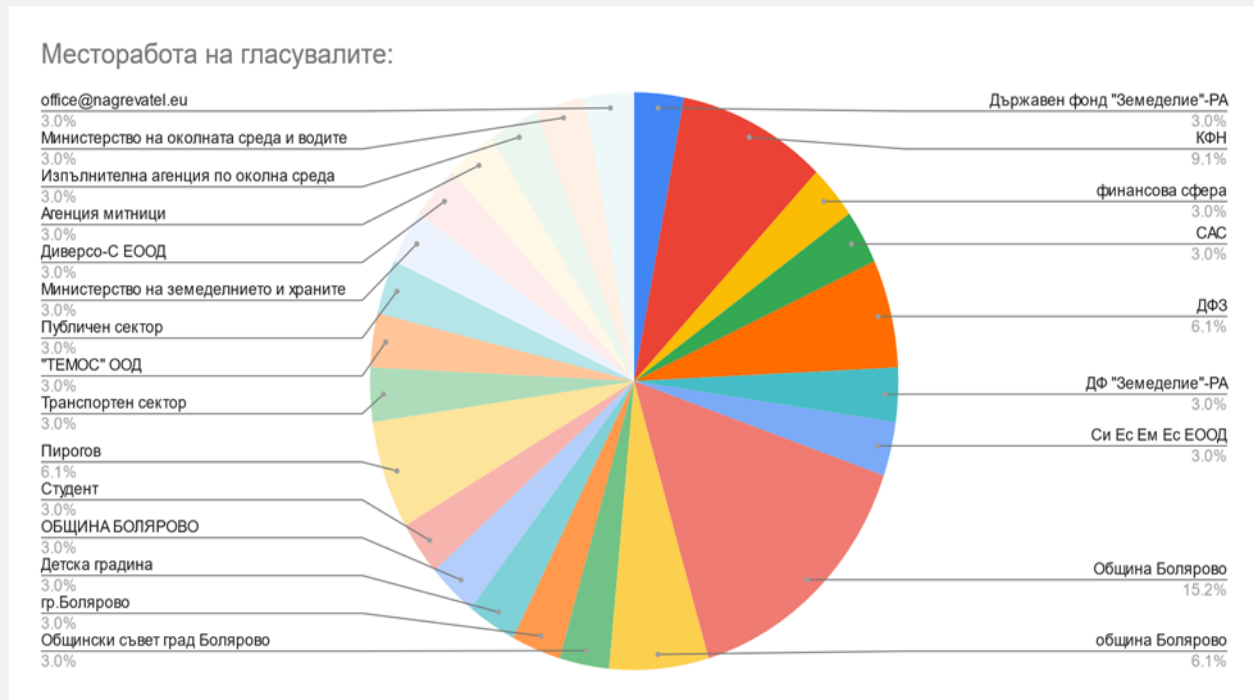

Голяма част от респондентите смятат, че поради високия процент на биоразградимите отпадъци от общия поток на отпадъците, прилагането на компостирането ще доведе до драстично намаляване на количеството отпадъци, депонирани на депата, както и че компостирането е най-полезният и екологичен начин за набавяне на полезни торове за градината и същевременно ефикасен метод за справяне с битовите биоразградими отпадъци и колкото повече хора са ангажирани в инициативата, толкова по-значими и устойчиви ще са резултатите. Друга част считат, че компостирането все още е непознато като начин за управление на биоотпадъците и малко хора се интересуват от компостирането независимо, че им се предоставят безплатно контейнери. Но ако се положат усилия и се направят повече информационни кампании и обучения за компостирането на територията на общината това би довело до драстично намаляване на органичния отпадък, тъй като се счита, че домашното и общностното компостиране дава възможност за намаляване на отпадъка с около 423 кг годишно за всяко „компостиращо“ лице и ако се включат в шректа приблизително 3000 лица, е възможно да се постигне редуциране на органичния отпадък с около 1 269 тона на година. Респондентът, който не подкрепя инициативата счита, че времето е величина която се запълва от ежедневните нужди и задължения на хората и това е право на избор на лицата дали да присъединят към времето си подобни занимания.

Проект № BG05SFOP001-2.025-0015, с наименование „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци“ финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

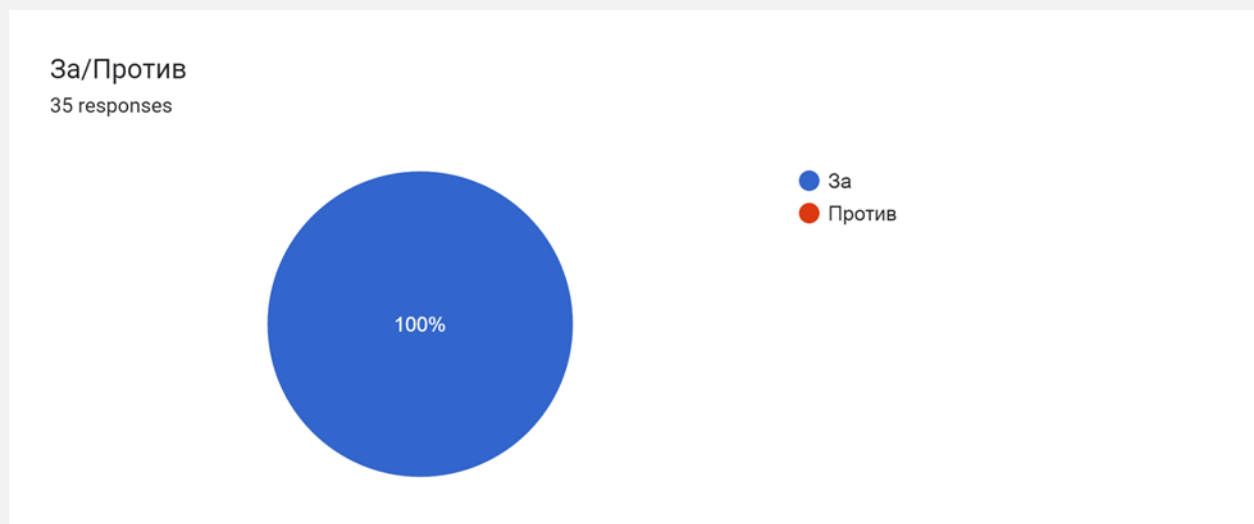

Месторабота

4. „Рециклиране на отпадъци“

Форма на гласуване

Петицията цели осигуряване на достатъчно количество контейнери за разделно събиране на отпадъците и разполагането им на близко разстояние един от друг. Предлагат се четири начина за изхвърляне на отпадъци: в цветни контейнери за рециклиране, в контейнери за смесени отпадъци, в подземни контейнери и в мобилни контейнери за разделно събиране, като отпадъците от тези контейнерите с изключение на цветните да се транспортира до най-близкото депо. Общо **тридесет и пет** респондента за подкрепили петицията.

Поле за обяснение на подкрепата

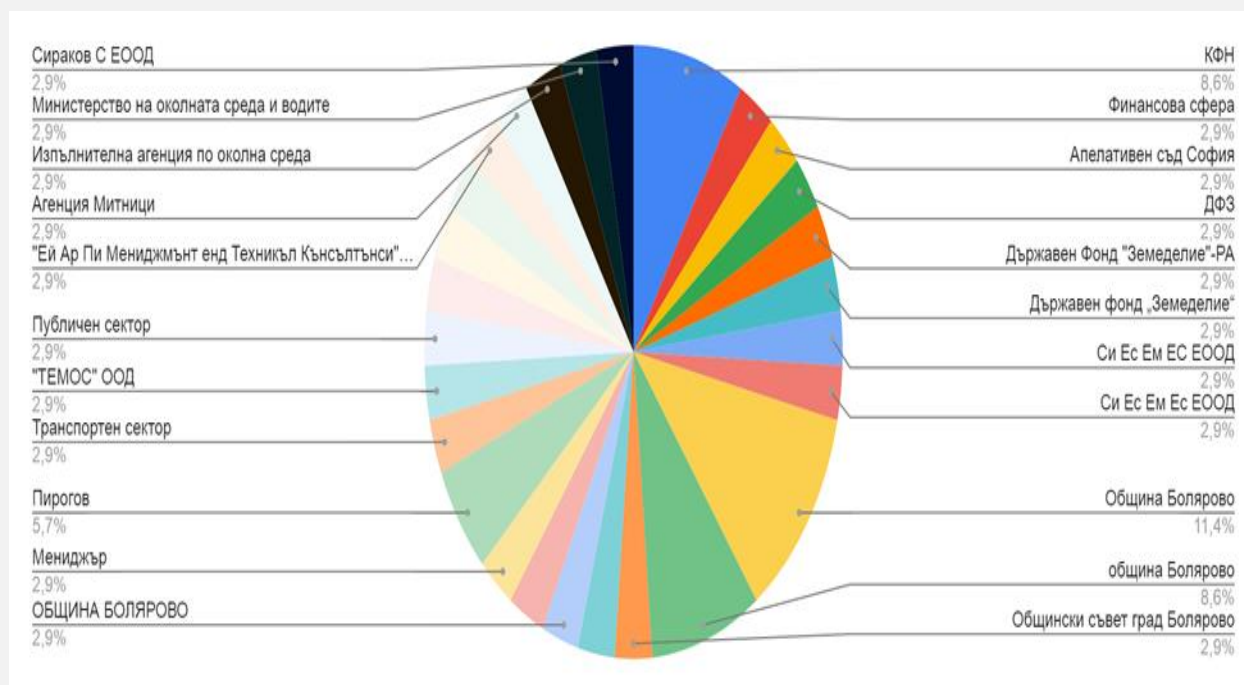

По-голямата част от отговорите на респондентите защо подкрепят петицията е свързана с обяснението, че рециклирането е грижа за природата и е дейност за възстановяване или възобновяване на суровинни свойства, като голяма част от отпадъците представлява ценна суровина и може да бъде върната обратно в производствения процес или пък да ѝ се намери друго приложение. Една част от общинските служители са малко по-скептични в отговорите си, като заявяват, че на местно ниво трудно би могло да се реализира тази политика, тъй като има външни фактори, фирми за извозване, депа и т. н, от

които зависи реализацията на идеята и следва да се направи следното предложение към законодателния орган: „Към настоящия момент всички организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки осигуряват брой контейнери най-често съгласно изискуемия минимум, разписан в релевантната наредба. Това се явява пречка за разширяване на обхвата и ефикасността на системите за разделно събиране на отпадъците.“

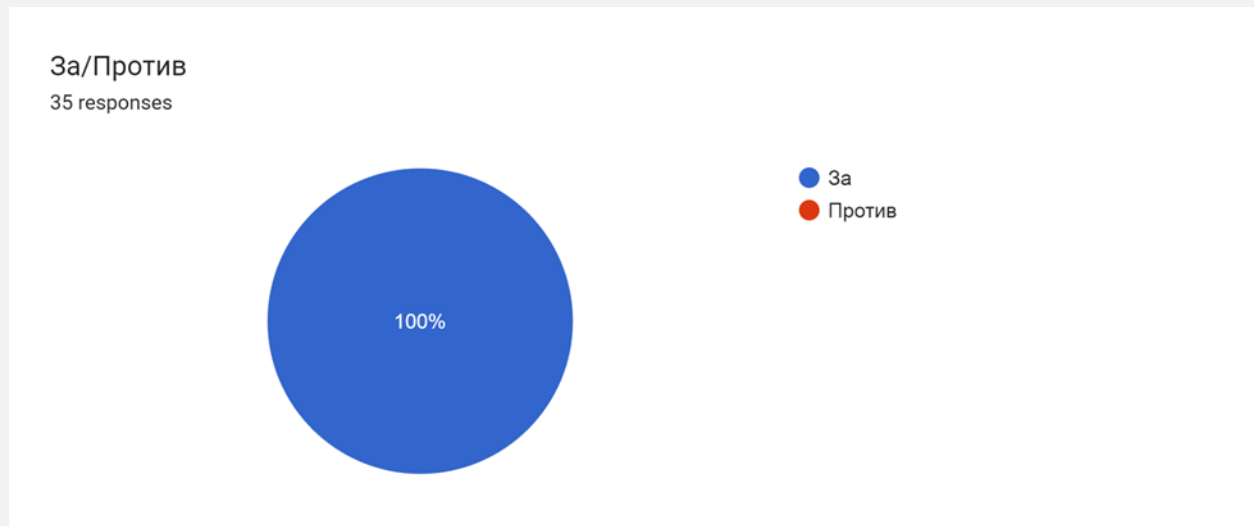
Месторабота

5. „Повторна употреба на текстил“

Форма на гласуване

Концепцията на тази инициатива е гражданите да не изхвърлят своите стари дрехи и обувки в контейнерите за битови отпадъци, а да използват специалните такива за текстил. Тази система е внедрена като част от по-голямата за сметосъбиране и сметоизвозване, за да осигури на гражданите възможност да покажат своята екологична отговорност и да се освободят напълно безвъзмездно от своите ненужни дрехи в синхрон с добрите европейски практики. Целта е да се премахне практиката старите дрехи и обувки да се изхвърлят в контейнерите за общия боклук или да се оставят в непосредствена близост до тях. Контейнерите следва да са ясно обозначени с надпис "ДРЕХИ И ОБУВКИ". В тях могат да се поставят дрехи, обувки, чанти, колани и домашен текстил. Върху контейнерите трябва да са изписани инструкции за използването им и номер за връзка при необходимост от допълнителна информация. Акцентът на тази добра практика е цялото количество събрани дрехи, обувки и текстил да се подложи на повторната употреба и материалното оползотворяване. Залага се на високото екологично съзнание на гражданите, които желаят не просто да се избавят от нежелани отпадъци, а да оползотворят материали, от които не се нуждаят. **Общо двадесет и девет** респондента покрепят петицията.

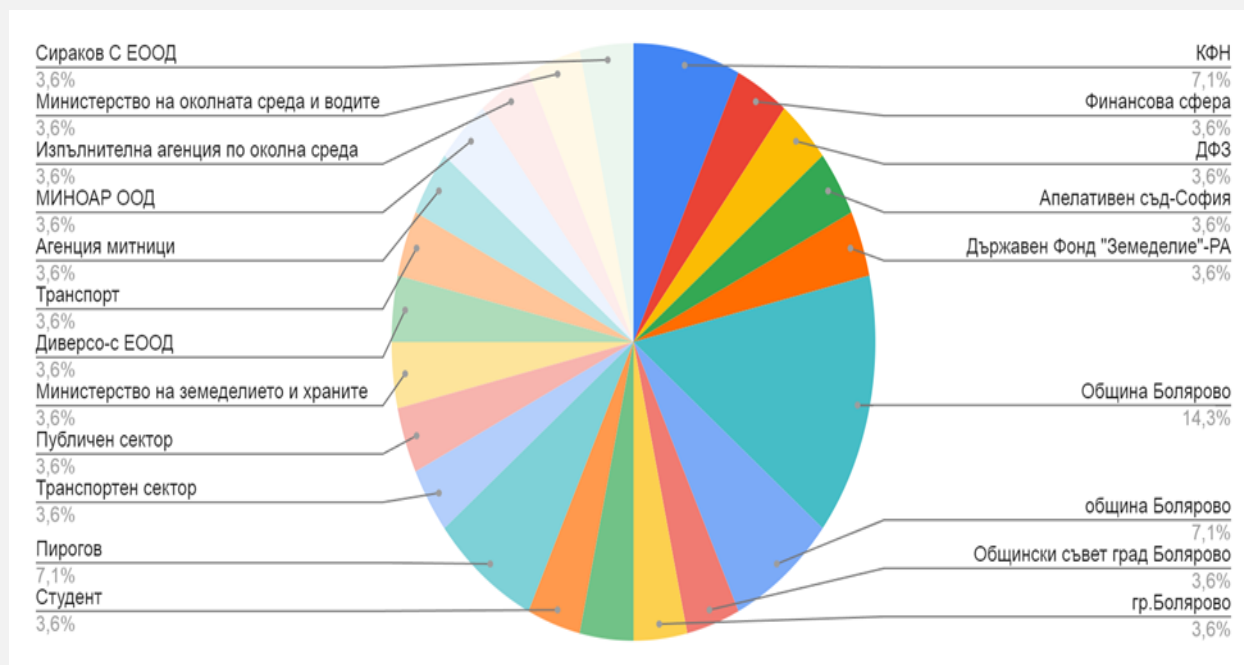
Поле за обяснение на подкрепата

Респондентите твърдо подкрепят предложената инициатива видно от посочените обяснения, с които са се обосновали защо застават зад провеждането на тази кампания. Една част смятат, че това е един успешен начин за третиране на конкретен поток отпадъци и намаляване на количеството депонирани отпадъци, както и отделянето на текстилните продукти от общите отпадъци позволява по-нататъшното им манипулиране – повторна употреба, рециклиране или друго оползотворяване, като за целта би било чудесно да има, ако не пред всяка жилищна сграда контейнери за текстил, то поне във всеки жилищен квартал. Друга част от респондентите считат, че изгарянето на текстилни материали замърсява много въздуха заради изкуствените материали и е много по-добре те да бъдат рециклирани с цел опазване на околната среда.

Месторабота

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Подкрепата на петиции и инициативи е най-масовата форма на гражданско участие в обществено-политическия живот след политическите избори, като е-петициите и е-инициативите спомагат съществено за реформиране правилата за функциониране на държавата. В съвременната държава правото на предложения и сигнали е най-често конституционно установено и предоставя възможност на гражданите да се обръщат към компетентните органи с цел защита на лични права и законни интереси, изразяване на обществената воля, на социалната свобода, а също и за участие в управлението на държавата. Конституционното право на гражданите да се обръщат към органите на държавната власт и по този начин сами да участват в управлението на държавата може да се

определи като един от основните механизми, чрез които се осъществяват взаимоотношенията между държавата и гражданите.

Разработените и попълнени онлайн петиции по проект „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на местната политика за нулеви отпадъци“ допринесоха за формулиране и отправяне на препоръки за подобряване процесите по предоставяне на услуги и информация от държавата в областта на разделното събиране на биоотпадъците и третирането на биоразградимите отпадъци, в съответствие с новата политика на национално ниво в сектора. **Петициите и част от мотивите за подкрепа и предложения в нормативната уредба ще бъдат отправени към органите на изпълнителната и/или законодателната власт с цел да бъде предизвикана реална съществена промяна в изпълнението на политиката за нулеви отпадъци.**

